

Bruksanvisning för Delaktighetsindikatorn

Syftet med Delaktighetsindikatorn är att mäta och utvärdera effekten av arbetet av en organisation och hur de deltagande upplever inverkan av verksamheten på sina egna liv. Indikatorns påståenden har formulerats för att betona den upplevelse av delaktighet som verksamheten ger upphov till.

Denna bruksanvisning innehåller tips om hur man använder Delaktighetsindikatorn. Man kan också anpassa indikatorn efter behovet i sin egen organisation. Indikatorn har utvecklats inom ramen för projektet Delaktighetsexperterna i organisationer.

Bakgrund

Indikatorn för erfarenhet av delaktighet baseras på organisationers och samhällets behov av att hitta konsekventa sätt att mäta resultaten och effekterna av sitt arbete.

Indikatorn bygger på den kunskap om delaktighet som uppnåtts inom projektet Delaktighetsexperterna i organisationer, som fokuserar på gemenskap och tillhörighet, handlingskraft och påverkan samt hur föreningar samlar in och förmedlar information. Arbetet bygger på tidigare arbete med ungdomsorganisationer vid Kompetenscentrumet Kentauri, publikationer från Institutet för hälsa och välfärd samt olika artiklar och rapporter.

Delaktigheten är ett komplext och svårt begrepp, särskilt om man inte är bekant med det. När man använder den här indikatorn för att samla in information om upplevelserna hos dem som deltar i aktiviteter kan man också kalla den något annat, till exempel en känsloenkät.

Vad mäts?

Syftet med Delaktighetsindikatorn är att mäta upplevelsen av deltagande hos dem som deltar i verksamheten, till exempel före och efter den. Påståendena har formulerats för att betona den erfarenhet som personen fått av verksamheten.

Verktyget består av tio frågor som täcker olika aspekter av upplevelsen av deltagande. Det är bäst att använda verktyget i sin helhet, men vid behov kan även delar av det användas, till och med enskilda påståenden. Verktyget i sin helhet ger dock en heltäckande bild av deltagarnas upplevelser.

Hur mäts det?

Verktyget kan användas på många sätt: du kan dela ut det som en elektronisk enkät eller skriva ut påståendena på papper som de svarande kan fylla i. Vi har också skapat en utskrivbar version av verktyget för att underlätta ditt arbete. Du kan också använda verktyget i intervjuer eller återkopplingssamtal.

Vi önskar att skalan 1–4 i indikatorn används för svaren. Detta beror på att det jämna antalet svarsalternativ hjälper den svarande att ta ställning till påståendena i indikatorn. I analysen är det värt att uppmärksamma fördelningen, medelvärdet och standardavvikelsen för svaren.

Helst ska indikatorn användas både i början och i slutet av aktiviteten. Om aktiviteten är långsiktig (varar mer än ett år) kan det vara en god idé att genomföra en undersökning till exempel var sjätte månad. Det är dock inte alltid möjligt att göra mätningar före och efter. Om aktiviteten är kortvarig (till exempel utbildning under en helg) kan det till exempel vara meningslöst att jämföra situationen i början och i slutet.

Vi rekommenderar att du anpassar användningen av indikatorn efter situationen och ditt eget omdöme. När information har samlats in med hjälp av indikatorn kan den senare användas som underlag för exempelvis projektansökningar.

Det bästa sättet att få svar är att be deltagarna fylla i enkäten vid till exempel det sista mötet i deras aktivitetsgrupp. Förstås kan du också skicka ut den direkt efter att aktiviteten har avslutats. Enkäten tar cirka fem minuter att fylla i. Räkna med att det tar lite tid att förklara hur den ska fyllas i.

För efterutvärdering kan du använda verktyget Spår av deltagande, som bygger vidare på detta verktyg.

Om de svarande är unga (under 15 år) krävs föräldrarnas eller vårdnadshavarnas samtycke till att de deltar i undersökningen. Informera de svarande om att deras svar är anonyma och se till att så är fallet.

Kom också ihåg att lagra svaren i enlighet med den [europeiska dataskyddsförordningen](#). Om uppgifterna har samlats in på papper ska de till exempel överföras till ett digitalt undersökningssystem och därefter ska papperen förstöras eller förvaras i ett låst skåp.

Hur tolkas resultaten?

När du har samlat in uppgifterna ska de analyseras och tolkas. Utvärderingen ska alltid leda till åtgärder, annars är det meningslöst för deltagarna att svara. Om möjligt, informera också de svarande om utvärderingens resultat.

Det finns inga tydliga riktlinjer för tolkningen av resultaten, men tänk på följande när du analyserar svaren:

- **Sätt upp mål för er själva.** Vilka resultat skulle ni vara nöjda med? Om ni till exempel mäter resultaten av en ny testfas, ska ni då sätta upp lika höga mål som för etablerade aktiviteter, eller kan ni nöja er med mindre?
- **Det är rimligt att anta att inte alla aktiviteter kommer att ge samma upplevelse av delaktighet.** I fritidsgrupper kan svaren betona tillhörigheten till gruppen, medan i politiska aktiviteter eller kampanjer kan förmågan att påverka betonas. Bli inte besviken om inte varje påstående får ett högt medeltal. Kom ihåg att det är värt att granska resultaten både påståenden för påstående och på en mer allmän nivå.
- **Medeltalet visar inte alltid hela bilden.** I en liten grupp kan även en enda svarande som inte håller med de andra ha en betydande inverkan på medeltalet. Av denna anledning är det också värt att titta på fördelningen och spridningen av svaren.
- **Vissa slutsatser kan dock dras utifrån medeltalet:** Om värdet på skalan från 1 till 4 är lägre än 2 är något fel i verksamheten. Lyckligtvis händer detta sällan. Å andra sidan kan indikatorn ge extremt bra resultat, vilket gör det svårt att välja ut områden för utveckling.
- **För att identifiera utvecklingsområden är det lämpligt att be de svarande motivera sina svar antingen genom öppna frågor eller gemensamma diskussioner.** Detta är särskilt nyttigt om resultaten är utmärkta men du ändå vill förbättra verksamheten. Om du använder öppna frågor, fråga bara om en sak i varje fråga.

Planera in tid för att genomföra utvärderingen och fundera över hur utvärderingen ska integreras i din verksamhet. Fundera också i förväg över när och hur utvärderingsdata ska inkluderas i planeringen och utvecklingen av verksamheten.

Mer information om indikatorn

marion.fields@opintokeskussivis.fi och raisa.omaheimo@opintokeskussivis.fi

